

voli družba prejšnjih prejemkov in jim ne omogoči življenjskih pogojev.

Delavstvo je še naglasilo, da noče jamskega dela onemogočiti in bo oskrbovalo potrebno varnostno službo, da ne bo trpela družba nobene škode.

Vest o gladovni stavki v Trbovljah se je razširila z bliskavico ter raztegnila na Zagorje, Hrastnik, Rajhenburg, Hudo jamo in Kočevje.

V jamah je ostal tudi drugi in tretji šiht in so bili dne 4. julija že vsi rudarji pod zemljo.

Revežem v jamah so se pridružili glede gladovne stavke oni pri družbi zaposleni delavci, ki delajo nad zemljo, uradniki ter poduradniki, katere je prikrašani zaslužek bolj zadel nego delavske mase.

Po jamah ter v vseh podjetjih družbe sta vladala popolen red ter mir. Potrebna varnostna, reševalna ter gasilna služba so se vršile v vseh revirjih z vso natančnostjo in je bilo v tem oziru poskrbljeno za 4000 pod zemljo stavkajočih rudarjev.

Trgovci in obrtniki po krajih Trboveljske družbe, ki so navezani na de-

lavstvo, so se postavili na stran stavkajočih ter so zaprli trgovine in svoje delavnice. Dne 5. julija so vzdržali v gladovni stavki rudarji prvega šihta, ki so pričeli s stavko dne 3. julija, 60 ur, oni drugega šihta 52 ur in tretjega šihta 44 ur. Samo par rudarjev se je v jami vsled oslabelosti onesvestilo in so jih morali spraviti na sveži zrak.

Uspeh stavke.

Dne 5. julija so se vršila večurna pogajanja v palači Trboveljske družbe v Ljubljani med zastopniki delavstva in vodstva družbe. Pogajanja je zaključil generalni ravnatelj z izjavo, da družba po nalogu kraljevske vlade preklicuje izdane ukrepe in da ostanejo za sedaj pravice in prejemki rudarjev neokrnjeni. Prihodnje dni se bo vršila v Ljubljani ponovna razprava, na kateri bo stavila družba delavstvu nov kompromisni predlog. Pri tej razpravi bo navzoč tudi minister za šume in rude g. Ulmanski.

Z omenjeno izjavo družbe je bila stavka končana in rudarji so se začeli vračati iz jam.

— — —

Za lavantinskega stolnega kanonika je imenovan ptujski prošt g. dr. Ivan Zagar.

Sošolec in iskren prijatelj našega prevzvišenega g. škofa umrl. Pri izstopu iz brzovlaka v Splitu je nenadoma preminul dne 4. julija g. profesor Fran Watzl. Rajni se je rodil leta 1876 v Ljubljani, kjer je končal gimnazijske ter bogoslovne nauke in je prejel mašniško posvečenje leta 1898. Kaplanoval je po Dolenjskem, bil je kapiteljski vikar v Novem mestu in leta 1907 je prišel za profesorja verouka na gimnazijo v Kočevje. Profesor je še bil v Ljubljani in nazadnje v Kranju. Blagi g. profesor je bil sošolec in iskren prijatelj našega škofa dr. Tomažiča, katerega je obiskal vsako leto in se je pomudil pri njem nekaj dni. Ostani mu ohranjen časten in hvaležen spomin med Slovenci!

Nesreče.

Huda nesreča motociklista. Kamnosek Herman Rozman iz Pobrežja pri Mariboru se je dne 5. julija predpoldne na motornem kolesu s prikolico z doma peljal v Slov. Bistrico. Po Pobreški cesti je vozil mestni traktor in kolobaril oblake prahu. Pred gostilno Pukl je hotel Rozman prehiteti traktor, ni prav videl radi prahu in je zadel s svojim vozilom od zadaj v traktor. Sunek je pognal motociklista s sedeža, priletel je na traktorjev priklopni voz in obležal z zevajočo rano na čelu na cesti. Rešilni oddelek je prepeljal težko poškodovanega v bolnico.

Smrtna nesreča strojevodje. Koncem minulega tedna se je vršil v Mariboru kongres strojevodij, katerega se je udeležilo 100 delegatov. Del udeležencev kongresa se je odpeljal 7. julija na Falo na ogled elektrarne. 47letni strojevodja Jožef Meclovšek se je podal na lastno odgovornost k turbinam. Ko je stopil na najnižjo stopnico, mu je spodrsnilo, padel je v vodo in izginil.

Slovenci, poznate sv. Cirila in Metoda?

Po imenu že, toda po delovanju gotovo ne dovolj! Zato vsem priporočamo, da si nabavijo knjigo »Sv. Ciril in Metoda«, ki obsega 180 strani velikega formata in ima 42 slik, stane pa le 12 Din. Šole potrebujejo to knjigo, društva naj jo imajo na razpolago, cerkvene organizacije naj jo oddajajo od hiše do hiše! Gospodje duhovniki, moderna pridiga je — tisk, javno vas tu prosimo, da sodelujete! — Vsak narodnjak, če je res narodnjak, naj kupi to knjigo! — Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Smrtnoponesrečeni je bil iz Ljubljane, je samec in je bil uslužben v ljubljanski kurilnici.

Trem posestnikom so pogorela gospodarska poslopja. V noči je izbruhnil požar v Stražgojncih na Dravskem polju v gospodarskem poslopiju posestnice Terezije Klasinc, ki je v bolnišnici. Požar se je razširil tudi na sosedna gospodarska poslopja posestnikov Janeza Beraniča in Jožefa Baumana. Iz več vasi na pomoč prihiteli gasilci so otehi hiše, gospodarska poslopja so pa pogorela do tal z vsemi letošnjimi pridelki. Živino so rešili v zadnjem trenutku. Vsi trije posestniki so že bili v zadnjih letih pogorelci. Škodo cenijo nad 200.000 Din, zavarovalnina je majhna. Tudi v tem slučaju gre očitno za požig.

Gad je pičil pri delu v vinogradu 31-letnega Avguština Skoberneta, posestnika v Krajncici pri Št. Jurju ob južni žel. Pičenemu so nudili pomoč v celjski bolnici.

Požar v tvornici. Dne 3. julija je nastal v Mislinju iz neznanega vzroka požar v stranskem poslopiju Pergerjeve tvornice za lepenko, kjer so bili kotli in skladišče materiala za izdelavo lepenke. Gasilci so ogenj omejili, da se ni razširil na tvornico, ki je na drugi strani Mislinje. Znatna materialna škoda je krita z zavarovalnino.

Tramvajska smrtna nesreča. V Ljubljani na Kongresnem trgu je povozil smrtno tramvaj neznano žensko.

Posestnik in mesar pogorel. Dne 4. julija je začelo iz neznanega vzroka goriti na skednju posestnika in mesarja Franca Ambroža v Lahovičah pri Komendi na Gorenjskem. Zgorelo je gospodarsko poslopje s skednjem, listnjakom, drvarnico in podom. Ogenj je uničil mnogo sena, slame ter gospodarskega orodja. Obžalovanja vredni pogorelec je lani znižal zavarovalnino za polovico prejšnje svote. Na pomoč pribrzeli gasilci so obvarovali hlev in stanovanjsko hišo.

Posestnica pogorela. V noči se je pojavil ogenj na kmečki domačiji vdove Ivane Urh na Javorju nad Kamnikom. Pogorelo je 26 m dolgo gospodarsko poslopje, v katerem je bil skedenj, listnjak in hlev. Poslopje je bilo kruto s slamo in v njem shranjeno letošnje seno. Na gašenje ni bilo niti misliti, ker visoko v hribih itak ni dovolj vode. Dve kravi so morali doklati, ena je

Osebnostne vesti.

Letošnji novomašniki, datumi premicij in pridigarji. Imena letošnjih novomašnikov, ki so bili posvečeni v mariborski stolnici v nedeljo 8. julija, smo že objavili. Svoje prejšnje poročilo izpopolnujemo z objavo imen pridigarjev in datumov novih maš. Omenjeno nedeljo je prejele sv. mašniško posvečenje 12 bogoslovcev, en kapucin in en trapist. Iz četrtega letnika bodo premicirali: Ivan Bombek, 5. avgusta, pridigar dr. Janez Janžekovič, prof. bogoslovja; Franc Jager, 22. julija, pridigar Franc Urleb, župnik na Dobrni; Franc Murko, 29. julija, pridigar Vinko Poljanec, župnik v Škocjanu na Koroškem; Franc Petančič, 15. julija, pridigar kanonik in stolni župnik msgr. Mihael Umek v Mariboru; Viktor Ramšak, 15. julija, pridigar stolni kanonik Franc Časl v Mariboru. — Iz petega letnika: Jožef Berden, 29. julija, pridigar Andrej Berden, župnik v Martjancih; Franc Kač, 22. julija, pridigar novoimenovani mariborski stolni kanonik in dosedanji inf. prošt. dr. Ivan Zagar v Ptuj; Ivan Koren, 22. julija, pridigar Franc Kolenc, tajnik KA v Mariboru; Franc Merkač, 15. julija, pridigar Zdravko Kordež, kaplan pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; Jože Mlakar, 15. julija, pridigar Jožef Žolnir, župnik v Stranica; Karl Pepelnjak, 15. julija, pridigar Anton Rataj, kaplan v Gor. Lendavi; Alojzij Šoštarec, 15. julija, pridigar prof. Matej Püvar iz Kösega na Madjarskem. — Novomašnika redovnika: p. Gabrijel Škof, kapucin, bo pel novo mašo pri Št. Petru pri Mariboru v nedeljo 15. julija, pridigar mil. g. stolni prošt dr. Maks Vraber. Novomašnik-trapist se piše p. Bonaventura Topiček.

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

zgorela, enako tudi 5 ovac in 21 kokoši. Škoda znaša 100.000 Din, zavarovalnina 345 Din.

Smrtonosna poškodba kolesarja. Posestikov sin Jože Korbar iz Mirne na Dolenjskem se je peljal na kolesu pred dnevi na nabor v Trebnje. Padel je s kolesa in obležal s težkimi poškodbami. Na posledicah pretrešenja možganov je revež umrl v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Domačija pogorela. V noči pred praznikom sv. Cirila in Metoda je pogorela na Pšati v občini Dol pri Ljubljani Orbarjeva domačija. Hiša in gospodarsko poslopje, vse pod eno streho in leseno, je uničil podtaknjen ogenj. Gasilci so preprečili, da ni plamen preskočil na gospodarski poslopji dveh sosedov.

Težka nesreča elektromonterja. Elektromonter Jože Gaberc je napeljeval 6. julija nov vod na Bornovi žagi v Bistrici pri Trzinu. Dotaknil se je poleg vodeče žice, v kateri je bil tok, nenkrat je omahnil in obvisel, pripet na drogu. Spodaj stoječi monter Burger je rešil tovariša in ga spravil na zemljo. V ljubljansko bolnico prepeljani Gaberc bo najbrž ostal pri življenju.

Razne novice.

Najdeno truplo utopljenega abiturienta. V našem listu smo poročali, kako je utonil pri kopanju v Savi kmalu po maturi abiturient ljubljanske trg. akademije Tone Krajc. Nesreča se je zgodila 26. junija, truplo so našli dne 6. julija blizu Šmartna pod Šmarno goro.

Koncem tega meseca se bosta dvignila v stratosfero Amerikanca: kapitan Stevens (levo pred gondolo balona) in major Hepner.

Eksplodizija velike smodnišnice na Bolgarskem. Dne 7. julija zvečer je eksplodirala ena največjih bolgarskih smodnišnic, ki so jo imenovali Amenal in je bila blizu Varne. Eksplodizija je bila tolikanj silovita, da so popokale v obsegu 15 km vse šipe in sta se sesuli v Varni dve hiši. Poslopje je popolnoma razdejano in ni ostal kamen na kamenu. Vojaško stražo je tudi odneslo bogznaj kam. Iz neznanega vzroka se je vnelo v podzemeljskih skladiščih 3500 kg raznih eksploziv.

Sprejem gojenk v kmetijsko-gospodinjstvo šole v Marijanišču v Ljubljani. S 1. novembrom 1934 se prične trideseti tečaj kmetijsko-gospodinjstvene šole, ki bo trajal 10 mesecev.

Sprejete gojenke stanujejo v zavodu, ki je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Poljanah v Ljubljani. Popolna oskrbnina znaša mesečno 500 Din. Del oskrbnine lahko poravnajo starši tudi v živilih. — Manj imovitim gojenkam bo zavod mesečno po možnosti znižal.

Vsaka gojenka naj vzame s seboj v tečaj obleko, perilo, obutev, potrebno za delovnik in praznik. Nadalje perilo za posteljo: dva para rjuh in štiri prevleke za blazine, štiri brisače, štiri servijete, ki so lahko tudi iz domačega platna. Dekleta, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šole, morajo: 1. dovršiti 16. leto; 2. predložiti zadnje šolsko izpričevalo; 3. predložiti zdravniško izpričevalo; 4. navesti kakšnega stanu so starši in kakšen je njih doseganji poklic; 5. predložiti obvezno pismo a) staršev ali varuha, da zanje plačajo vse stroške šolanja, b) učenke, da se bo ravnala po hišnem redu.

S temi podatki in potrebnimi prilogami opremljene, lastnoročno pisane, neokolevane prošnje za sprejem naj se vpošljejo na vodstvo gospodinjstvene šole Marijanišča v Ljubljani vsaj do 30. avgusta 1934.

Pri slabosti je naravna »Frazz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki zanesljivo zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v majhnih količinah koristno.

Obžalovanja vredni slučaj.

Samomor orožnika. V nekem hotelu v Mariboru se je v noči ustrelil žandarski kaplar Franc Čigerl iz Apač. Mož se je pripeljal iz Vetrškega Bečkereka v Maribor, kjer je hotel prebiti bolezenski dopust. Vzrok samomora je neznan.

Obešenega so našli v Grajskem logu nad Tremi ribniki v Mariboru železničarja Adolfa Ornika iz Krčevine.

Vlom v zasebno stanovanje. V Mariboru je bilo vlomljeno s ponarejenim ključem v zasebno stanovanje g. Ferdo Leskovarja v Cvetlični ulici. Vlomilec je odnesel: žensko zapestnico, vredno

V starosti 67 let je umrla gospa Marija Curie, ki je odkrila leta 1898 skupno s svojim rajnim možem pravino ali element radijum.

25letnica prvega preleta kanala med Francijo in Angleško, ki je uspel francoskemu pilotu Bleriotu. Na sliki vidimo od leve proti desni predsednika francoske republike Lebruna, na desni še živega pilota Bleriota v spremstvu častne čete francoske armade.

1000 Din, 2 brilijantna ženska prstana, vredna okrog 3000 Din, moško žepno uro budilko, vredno 200 Din, samokres, in dve drugi budilki, vredni nad 400 Din ter razne malenkosti. Po vseh znakih sodeč je vlomilec iskal denar. Imel pa je smolo, ker je bilo v nekem predalu 150 šilingov, v nekem drugem predalu pa nad 3000 Din, ki jih pa ni našel.

Tihotapci med seboj. Letos meseca marca se je oglašil v Mariboru pri treh znanih tihotapcih s saharinom zidar Koštomaj iz Skorbe z namenom, da bi kupil od trojice večjo količino saharina. Po dogovoru so mu izročili tihotapci 2 kg saharina za 2000 Din in sicer v povsem pravih zavitkih. Koštomaj je opazil še le doma potegavščino. V drago plačanih zavitkih ni bil saharin, ampak navadna soda. Goljufija je Koštomaja toliko dvignila iz ravnovesja, da je javil zadevo mariborski policiji, ki je sedaj dva goljufiva švercarja aretirala, tretji pa jo je še pravočasno potegnil ter ušel.

Pod vlak se je vrgel v noči 4. julija na progi med Moškanjci ter Ptujem 37-

letni zvaničnik ptujskega okrajnega sodišča Franc Čreslovnik. Zjutraj so ga našli železničarji mrtvega na progi. Samomor v duševni zmedenosti je pripisovati bedi.

Dve žrtvi faniovskega pretepa. V vasi Pečke pri Makolah so popivali fantje. Preobilna pijača je povzročila pretep. V mariborsko bolnico so prepeljali dve žrtvi krvavega spopada: 27letnega Petra Koropec iz Statenberga, ki je dobil 11 zabodljajev, in hudo ranjenega 20letnega Lenarta Jurečko.

Nevaren tat pod ključem. V Celju so zaprli 32letnega brezposelnega delavca Matija Valentinčiča, pristojnega na Jesenice. Omenjeni je načeloval celi družbi, ki je kradla po Celju in okolici kolesa, ki so bila prodana po smešno nizkih cenah. Aretirani prizna več tatvin koles, denarja in raznih drugih predmetov.

Vlom pri belem dnevu. Dne 5. julija je bilo v Ljubljani na Jurčičevem trgu pri belem dnevu vlomljeno v trgovino tvrdke Leskovic in Meden. Vlomilec je odnesel 1200 Din gotovine.

*

Uboj paznika v kaznilnici.

Zlečinska deteljica.

V mariborski moški kaznilnici v samotnih celicah so bili zaprti: Ivan Lakner, 23letni morilec iz Nevelj pri Kamniku. Bil je obsojen junija 1931 v Ljubljani radi umora g. župnika Kušarja v Mengšu na 20 let robije. Drugi Laknerjev drug v samotnem zaporu je bil 24letni Stanko Pančur iz Nevelj in obsojen na 10letno robijo radi razbojništva. Tretji kaznjenec pa Jožef Lombar, ki je bil obsojen od ljubljanskega sodišča na dosmrtno ječo, ker je umoril na zverinski način Bosanca Smajla Vojniloviča.

Lakner je poskušal že štirikrat brezuspešno pobeg iz kaznilnice. Zasnoval

je še načrt za peti pobeg, ki je končal z žalostno smrtno žrtvijo kaznilniškega paznika.

Pobeg in uboj.

Dne 5. julija popoldne so odšli kaznjenci na dvorišče na sprehod in so ostali v svojih celicah le težki zločinci. Prihodu sprehoda je porabil Lakner in je odtrgal s svojih vrat ključavnico, katero je že poprej tako pripravil, da se je držala vrat le še na lahko.

Nasproti Laknerjevi celici je tičal Stanko Pančur, s katerim je kolovodja pobega že imel domenek, kako jo bosta popihala v svobodo. Tudi na vratih Pančurjeve celice je odvil Lakner vijake na ključavnici in odprl. Ko sta

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko deklet«, ki je kačipol našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejem pa smo večjo količino knjig v razprodaji in sicer za polovično ceno, dokler traja zaloga: namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

bila oba lopova prosta, sta se skrila v celici in čakala na paznika, ki bi imel priti na pregled celic. Pojavil se je res že starejši paznik Ivan Peterin in prišel mimo Pančurjeve celice. Lakner mu je stopil tiho za hrbet in ga je udaril z vso silo po glavi s kamenom, katerega je imel zavitega v obrisačo. Do nezvesti pobitega je še tako obdelal z udarci, da mu je popolnoma razbil lobanjo.

Med ubijanjem paznika je odklenil Pančur s pazniku odvzetimi ključi Lombarjevo celico. Ko je stopil Lombar na hodnik, je zagledal na tleh paznika in na njem kaznjence, ki je udrihal po žrtvi. Ta prizor je Lombarja tako iznenadil, da je zavpil: »Morilci — morilci!«

Krik je privabil paznike od vseh strani. Za prihod straže se je oborožil Lakner s sabljo ubitega in je mahal z njo okrog sebe. Pazniki so navalili na njega z dveh strani in ugnan v skrajno stisko, se je pognal preko ograje drugega nadstropja. Padel je naprej z glavo in priletel na tleh na debelo stekleno kno, ki dovaja luč kletem. 2 cm debela šipa se je razbila. begunec se je samo obrezal, ostal je pri zavesti in so ga prenesli v kaznilniško bolnico.

Ubiti paznik.

Ivan Peterin je bil rojen leta 1886 na Primorskem in je vršil pazniško službo že od leta 1910 v Gradiški, Grazu in na zadnje v Mariboru. Bil je vesten v službi ter je imel družino s 4 otroci. Smrt-nopoškodovanega so spravili koj v bol-

Kanada — zlata pokrajina.

Produkcija zlata v Kanadi tako raste, da bo dosegla v kratkem za južno Afriko drugo mesto, kar se tiče zlatih zakladov. Zlatih jam je bilo leta 1933 v Kanadi 28, danes jih je že 47 in pred koncem tega leta se bo dvignilo to število na 80 do 90. Dosedaj predelajo dnevno 30.198 t zlate rude in produkcijo na zlatu cenijo v letošnjem letu na 23 milijonov funtov šterlingov.

Najdebelejši človek,

ki je kdaj živel na svetu, je bil Anglež Danijel Lambert. Krog trebuha je meril 280 centimetrov.

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Uvod.

Takale revna para, kakor je pisatelj naslednje povesti, večkrat zasanja o bajnem bogastvu, ki ga čaka v bodočnosti in je zanj pripravljeno od bogve koga in neznano kje.

Si lahko predstavljate prijetno presenečenje, ko sem prejel pred leti od ameriškega konzulata v Ljubljani obvestilo: »Izkažite se s potrebnimi papirji, takoj Vam bomo poslali zapuščino prijatelja, ki Vas je postavil za dediča v zadnjih trenutkih življenja.«

Mislím, da bi presunila zgorajna vest na trenutno osrečeno plat vsakega, kaj še le siromaka po mojem vzgledu! Naenkrat sem bil globoko prepričan, da niso sanje prazne pene — ne — iz nebes revežem udahnjene oznanilke blagostanja ter vsaj nekaj časa življenja brez tolikanj bridke borbe za vsakdanji kruh.

Na potrebno stran prikrojen človek ne po-

seda toliko moči ter samozataje, da bi obdržal zase preveselo sporočilo: Jutri ali pojutrašnjem boš prištet med bogatine!

Mojemu glasno navdušenemu oznanilu, da čaka name dolarska dedščina iz Amerike, so se posmihali dobri prijatelji ter znanci. Še le dokaz črno na belem ter štampljka ameriškega konzulata jih je prepričala, da se mi ni zaletelo naopak v možganih. Postal sem mahoma spoštovana osebnost med onimi, ki so zrlí pred trenutki name od zgoraj navzdol v zavesti: revež je in kot tak se bo pehal skozi celo življenje. Celotna družba mi je postala »iskreno« prijateljska v nadi: z dolarji podprtemu človeku ne hodi nikdo s poti.

Kedo bi mi štel v baharijo, če sem vnaprej naročal na račun dedščine bogate pojedine in zagotavljal denarno pomoč onim, ki so mi tudi v stanju lazarstva stali zvesto ob strani.

Temeljita dokazila, da sem resnično v oporoki označeni dedič, so odbrzela z ekspresno pošto v Ljubljano.

Še par dni prijetno nestrpnega čakanja... Lepega jutra je potrkal pismonoša in mi izročil